

Zaaneiland >>>

Zaaneiland

project
stedebouwkundig plan
inrichting openbare ruimte
supervisie

locatie
Zaandam

ontwerpers
Alle Hosper
Peter de Ruyter
Arjan Karssen

partners
Bureau B+B

opdrachtgever
V.O.F. Peterswerf

omvang
12 ha - 500 woningen

jaar van ontwerp
1992 - 1997

Herontwikkeling industriegebied Zaaneiland

De herontwikkeling van industriecomplexen in de stad is de laatste jaren een bekend fenomeen. Spraakmakend zijn mammoetprojecten als Battery Park City in New York en de Londense Docklands. Nederlandse voorbeelden zijn het Oostelijke Havengebied in Amsterdam en de Kop van Zuid in Rotterdam. Minder grootschalig, maar niet minder bijzonder is het Zaaneiland in Zaandam, waar een woonlocatie in plaats van de houtverwerkende industrie is gekomen.

Zaaneiland, 1939

eiland na ontwikkeling tot woonlocatie

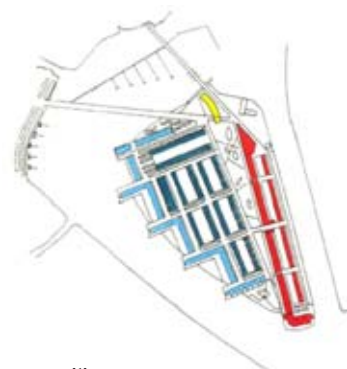

entreweg naar het eiland

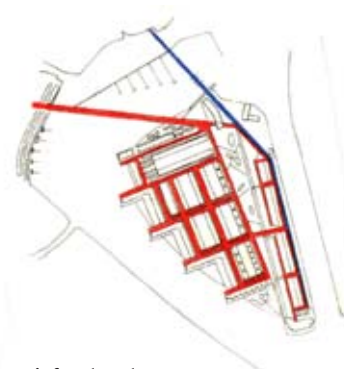
groene wig

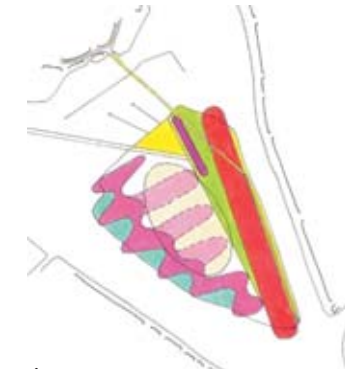
woonmilieus

pleinen en kade

infrastructuur

vingers

Unieke ligging

Het Zaaneiland is om meerdere redenen uniek. Het eiland vormt de zuidelijkste punt van Zaanstad, een fascinerende waterstad die zich over vele kilometers uitstrekt langs de rivier de Zaan. Tussen het centrum van Zaandam en de noordelijke kop van het eiland ligt een prachtig 'waterplein' dat zich, samen met het water aan de westzijde, leent voor allerlei vormen van recreatief gebruik. Het water aan de oostzijde is het domein van een levendige beroepsscheepvaart. Vanaf de zuidpunt van het eiland is er zicht op het intrigerende havengebied van Amsterdam.

westzijde eiland

oostelijke rand

woningen gericht op het water

Water als belangrijkste kwaliteit van het eiland

De belangrijkste kwaliteit van het eiland is de relatie met het water. Niet alleen aan de randen, maar ook in de binnenwereld moet het omringende water 'voelbaar' zijn. Het Zaaneiland opent zich naar het rustige water aan de westzijde. Woningen op pieren staan haaks op de oeverlijn, waardoor het hart van het eiland met zichtlijnen is verbonden met het open water. De oostelijke rand bestaat uit een vrijwel gesloten bouwblok en reageert hiermee op de doorgaande vaarroute. Het hart van het eiland heeft zijn eigen kwaliteit: een open, groene wig die de lengterichting van het eiland versterkt en het zuidelijke zicht op het havengebied van Amsterdam benadrukt.

trap kopgebouw

kadedetailering

bank zuidpunt eiland

Ingetogen vormgeving met accenten

Het Zaaneiland kent een grote samenhang tussen stedenbouwkundig plan, architectuur van de gebouwen en inrichting van de openbare ruimte. Hierdoor werken beoogde sferen uit het stedenbouwkundig plan door tot in het kleinste detail. De verschillende plekken hebben een duidelijk herkenbaar karakter als straat, plein, park, kade, enz. Het openbaar gebied is ingetogen vormgegeven, met veel aandacht voor kwalitatief hoogwaardige materialen en een zorgvuldige detaillering. Een aantal cruciale plekken in het plan is geaccentueerd. Voorbeelden hiervan zijn de majestueuze trap in aansluiting op het kopgebouw bij de entree van het eiland en de bijna 23 meter brede bank op de zuidpunt. Vanaf de bank wordt het zicht van de passant gericht op de troef van het ontwerp: de openheid en de ruimte van het water.